

TRELLEBORGS KOMMUN

Delårsrapport 1 2023

Datum: 2023-05-26

Diarienummer: KS
2023/196

Delårsrapport 1 2023

Trelleborgs kommun

Innehåll

INLEDNING	- 1 -
GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING	- 1 -
UPPFÖLJNING AV KOMMUNFULLMÄKTIGES POLITISKA PRIORITERINGAR 2023–2026	- 1 -
FINANSIELLA MÅL	- 1 -
DRIFTREDOVISNING.....	- 2 -
STATSBIDRAG OCH SKATTER	- 3 -
RÄNTEFÖRHÅLLANDEN	- 3 -
INVESTERINGSREDOVISNING	- 3 -
EXPLOATERINGSREDOVISNING	- 4 -
PERSONALREDOVISNING.....	- 5 -
FÖRVÄNTAD UTVECKLING.....	- 6 -

Inledning

Kommunens nämnder har redovisat budget och utfall per den 30 april, årsprognos för driftresultat, investeringar och exploateringar samt uppgifter beträffande sjukfrånvaro och anställningar. Om en nämnd indikerar en negativ budgetprognos ska det omgående tas fram ett förslag på åtgärdsplan för en ekonomi i balans för räkenskapsåret 2023 vilken ska framgå i nämndens beslut av delårsrapport 1.

God ekonomisk hushållning

Uppföljning av kommunfullmäktiges politiska prioriteringar 2023–2026

Kommunfullmäktiges politiska prioriteringar är strategiska ställningstaganden som uttrycker kungemensamma områden som nämnderna ska arbeta för att förbättra under mandatperioden. Nämnderna tar i sin tur fram och beslutar om långsiktiga effektmål i verksamhetsplanerna som ska bidra till att förstärka och förbättra de prioriterade områdena av kommunens verksamhet.

Politiska prioriteringar

Attraktiv boendeort

Utbildning och arbetsliv

Trygghet och livskvalitet

Förtroende och inflytande

De politiska prioriteringarna följs upp i sin helhet årligen i kommunkoncernens årsredovisning. Förvaltningarna arbetar löpande med aktiviteter och åtgärder för att bidra till måluppfyllelse av nämndernas effektmål vilket beskrivs och redovisas i respektive nämnds delårsrapport.

Finansiella mål

I samband med beslut om budget 2023 fastställde kommunfullmäktige följande finansiella mål. I tabellen nedan framgår målen samt en redovisning av utfallet till och med den 30 april.

Finansiella mål	Utfall vid delårsbokslut 1 2023
För kommunens totala driftverksamhet ska resultatet, exklusive exploateringsverksamheten, uppgå till minst 225 mnkr per treårscykel och specifikt för 2023 uppgå till 0 kr.	Enligt helårsprognosen uppgår verksamhetsresultatet för de skattefinansierade verksamheterna, exklusive exploateringsverksamhet, till -49,6 mnkr vilket understiger det finansiella målet med 49,6 mnkr och därmed uppnås ej målet om 0 kr.
För kommunens taxefinansierade verksamheter ska kostnaderna vara avgiftsfinansierade.	Taxefinansierad verksamhet prognostiserar i delårsrapporten ett underskott med 11,4 mnkr, vilket skulle innebära att målet ej uppnås.
För kommunens investeringsutgifter inom skattefinansierad verksamhet, exklusive exploateringsverksamheten, ska självfinansieringsgraden – de totala investeringarna i förhållande till avskrivningar och verksamhetens resultat – uppgå till minst 60 procent.	Enligt prognosen uppgår självfinansieringsgraden till 37 procent mot målet om 60 procent. Därmed uppnås inte målet.
För kommunens totala verksamhet ska soliditeten minst uppgå till 50 procent, exklusive pensionsskulden (ansvarsförbindelsen).	Soliditetsmålet följs upp i delårsrapport 2 per den 31 augusti.

Driftredovisning

Driftredovisning (mnkr)

Verksamhet	Utfall 2023-04-30	Budget 2023-04-30	Avvikelse utfall/budget 2023-04-30	Årsprognos 2023	Justerad årsbudget 2023	Avvikelse 2023
Kommunstyrelse	-60,3	-59,4	-0,9	-175,2	-171,1	-4,1
Kommunstyrelse – exploateringar	-4,5	7,6	-12,1	7,6	7,6	0
Överförmyndarnämnd	-1,8	-2,7	0,9	-7,7	-7,9	0,2
Revisionen	-0,4	-0,8	0,4	-2,4	-2,4	0,0
Valnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Socialnämnd	-354,4	-342,8	-11,6	-1 046,6	-1 025,0	-21,6
Bildningsnämnd	-448,3	-457,4	9,1	-1 310,3	-1 299,6	-10,7
Kultur- och fritidsnämnd	-55,2	-57,4	2,2	-169,3	-169,9	0,6
Arbetsmarknadsnämnd	-30,9	-33,4	2,5	-100,4	-100,4	0,0
Samhällsbyggnadsnämnd	-26,4	-26,5	0,1	-80,8	-77,2	-3,6
Teknisk servicenämnd	-46,0	-18,8	-27,2	-121,4	-79,8	-41,6
-varav skattefinansierad verksamhet	-46,1	-18,8	-27,3	-110,0	-79,8	-30,2
-varav vatten och avlopp	-1,4	0,0	-1,4	-11,0	0,0	-11,0
-varav avfall- & återvinning	1,5	0,0	1,5	-0,4	0,0	-0,4
Finansiering	-40,6	-24,7	-15,9	-63,7	-74,0	10,3
Verksamhetens nettokostnader	-1 068,8	-1 016,3	-52,5	-3 070,2	-2 999,7	-70,5
Skatteintäkter	753,5	747,7	5,8	2 254,0	2 243,2	10,8
Generella statsbidrag och utjämningsbidrag	257,3	256,0	1,3	770,4	767,9	2,5
Finansiella intäkter	62,0	42,1	19,9	132,3	126,4	5,9
Finansiella kostnader	-55,8	-43,4	-12,4	-139,9	-130,2	-9,7
Resultat, inklusive exploatering	-51,8	-13,9	-37,9	-53,4	7,6	-61,0
Resultat från exploateringsverksamhet	-4,5	7,6	-12,1	7,6	7,6	0,0
Resultat, exklusive exploatering	-47,3	-21,5	-25,8	-61,0	0,0	-61,0

Kommunens ackumulerade utfall för januari–april var -47,3 mnkr, exklusive exploateringsverksamhet, jämfört budgeterat resultat om -21,5 mnkr. Differensen beror huvudsakligen på underskott inom tekniska service- och socialnämnden. Skatteintäkter och finansiella poster uppvisade ett positivt utfall om 14,6 mnkr jämfört med budget. Helårsprognosen exklusive exploatering visar på ett resultat om -61,0 mnkr, vilket överskrider budget. Prognostiserat resultat inklusive exploateringsverksamhet uppgår till -53,4 mnkr. Nedan listade nämnder redovisar en negativ avvikelse. Samtliga har redovisat att en av faktorerna till avvikelsen beror på kostnadsökningen på personalomkostnadspålägget (PO-pålägget), vilken regleras med motsvarande överskott inom finansieringsverksamheten och således blir kostnadsneutral för kommunen.

- Kommunstyrelse -4,1 mnkr
- Socialnämnd -21,6 mnkr
- Bildningsnämnd -10,7 mnkr
- Samhällsbyggnadsnämnd -3,6 mnkr
- Teknisk servicenämnd -41,6 mnkr

Kommunstyrelsens negativa avvikelse beror på kommunens flyktingmottagande och hantering av pandemilager. En handlingsplan har upprättats för att uppnå ekonomi i balans innan årets slut. Socialnämnden prognostiserar ett underskott om -21,6 mnkr. För resterande underskott utöver PO-pålägget har en åtgärdsplan tagits fram. Bildningsnämnden prognostiserar ett underskott om -10,7 mnkr vilket beror på PO-pålägget. I övrigt bedömer nämnden att de har en ekonomi i balans.

Samhällsbyggnadsnämnden prognostiserar ett underskott om -3,6 mnkr. Avvikelsen beror på det ökade PO-pålägget, lokalkostnader, kostnader för skyfallsplan samt inflation, prisökningar och konsultkostnader vid föräldraledighet. En handlingsplan har upprättats med syfte att uppnå en ekonomi i balans.

Tekniska servicenämnden prognostiserar ett underskott om -41,6 mnkr. Detta beror bland annat på det ökade PO-pålägget, obalans i prismodellen på grund av kostnadsutvecklingen, mediakostnad, hyreskostnad och entreprenadkostnader. Av den totala prognostiserade balansen av -37,3 mnkr ser nämnden åtgärder motsvarande 7,1 mnkr med ett slutligt underskott om -30,2 mnkr, vilket innebär att nämnden konstaterar att den inte kommer uppnå ekonomi i balans under 2023.

Statsbidrag och skatter

Skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning uppvisar en positiv budgetavvikelse på totalt 7,1 mnkr, i huvudsak till följd av en positiv slutreglering av skatteintäkterna för 2022. Prognostiserade skatteintäkter i delårsrapport 1 utgår från Sveriges kommuner och regioners (SKR) samhällsekonomiska bedömning från april 2023. Jämfört med budgeten som bygger på SKR:s prognos i september 2022 beräknas ett överskott om 10,8 mnkr. Beträffande generella stats- och utjämningsbidrag pekar prognosen på ett överskott om 2,5 mnkr.

Ränteförhållanden

Riksbanken

Efter åtta år av nollränta höjde Riksbanken styrräntan i maj 2022 till 0,25 procent. Sedan dess har styrräntan höjts sex gånger till 3,50 procent per den 30 april 2023, varav den senaste höjningen med 0,50 procent beslutades under aprilmötet.

Europeiska Centralbanken

Sedan juli förra året har Europeiska Centralbanken (ECB) höjt styrräntan, den så kallade refinansieringsräntan, i hög takt, från 0,00 procent till 3,75 procent, vilket är den högsta nivån sedan 2008.

Federal Reserve

USA:s centralbank Federal Reserve (FED) höjde, i maj, styrräntan till den högsta nivån sedan 2007. Sedan mars 2022 har FED höjt styrräntan tio gånger. Ränthöjningarna har varit substantiella, från 0,25 procent till 5,25 procent samtidigt som inflationen har minskat varje månad från 9,1 procent i juni 2022 till 5 procent i mars 2023.

Investeringsredovisning

Nämnd (mnkr)	Utfall 2023-04-30	Budget 2023	Prognos 2023	Avvikelse prognos/budget
Kommunstyrelse	-9,4	-144,2	-125,4	18,8
Socialnämnd	-1,2	-7,3	-7,3	0,0
Bildningsnämnd	-0,4	-20,1	-20,0	0,1
Kultur- och fritidsnämnd	-0,1	-7,6	-7,6	0,0
Arbetsmarknadsnämnd	0,0	-0,5	-0,5	0,0
Samhällsbyggnadsnämnd	-1,8	-13,9	-8,9	5,0
Överförmyndarnämnd	0,0	-0,1	-0,1	0,0
Teknisk servicenämnd – skattefinansierad	-33,6	-234,1	-234,1	0,0
Teknisk servicenämnd – taxefinansierad	-46,6	-242,8	-178,7	64,1
-Varav VA	-42,6	-230,1	-165,0	64,1
-Varav Renhållning	-4,1	-12,7	-12,7	0,0
Finans/investeringsreserv	0,0	-8,1	-8,1	0,0
Totala investeringar	-93,1	-678,7	-590,7	88,0
Skattefinansierad verksamhet	-46,5	-435,9	-412,0	23,9
Taxefinansierad verksamhet	-46,6	-242,8	-178,7	64,1
Totala investeringar	-93,1	-678,7	-590,7	88,0

Kommunens totala investeringsbudget för 2023 uppgår till 678,7 mnkr, varav skattefinansierad uppgår till 435,9 mnkr och taxefinansierad till 242,8 mnkr. Prognosen för 2023 visar på en lägre investeringstakt än förväntat. Avvikelsen i prognosen beror till största del på förseningar i projekt vilket beror på inbromsningen i ekonomin.

Investeringsprojekt, inom kommunstyrelsens budget, för anläggande av en gång- och cykelväg (GC) mellan *Alstad och Östra Grevie* är överklagad och byggstarten därmed framskjuten. Projektet för GC-väg mellan *Fredshög och Stavstensudde* är försenat på grund av pågående omförhandling.

För den taxefinansierade verksamheten inom teknisk servicenämnd ligger årets investeringar 64,1 mnkr lägre än beslutad budget. Den lägre prognosen härleds till försenade projekten avseende en ledningsförnyelse dagvatten väster och en utbyggnad av reningsverket i Smyge samt av VA i Minnesberg.

Exploateringsredovisning

Mnkr		Utfall	Budget	Prognos	Avvikelse	Projektstatus - Antal	
Drift	Intäkter	0,1	43,6	43,6	0,0	Nya projekt	0
	Kostnader	-4,6	-36,1	-36,1	0,0	Planering och förstudie	19
	Netto	-4,5	7,6	7,6	0,0	Projektering	0
Investering	Inkomster	0,3	16,8	16,8	0,0	Genomförande	18
	Utgifter	-9,3	-140,2	-140,2	0,0	Färdigställda	0
	Netto	-9,0	-123,4	-123,4	0,0	Försäljning	0
Netto totalt		-13,5	-115,9	-115,9	0,0	Totalt antal projekt	37

Trelleborgs kommun bedriver för närvarande 37 exploateringsprojekt i olika storlekar och skeden, geografiskt utspridda över hela kommunen. Exploateringsbudgeten innefattar en sammanställning av uppskattade kostnader och intäkter inom respektive projekt under en tioårsperiod. Inför varje budgetår kan det förekomma avvikelser från tidigare beslutad budget, vilka exempelvis kan bero på omvärldsfaktorer som pris- och ränteutveckling samt inflation. Projektens tidplaner påverkas också av utfallet vid upphandlingar och av eventuella utredningar avseende exempelvis buller, arkeologi och föroreningar.

Under våren har en revidering av exploateringsbudgeten varit nödvändig med anledning av det rådande ekonomiska läget som medfört stor påverkan inom flera sektorer av samhället. Byggbranschen är hårt påverkad av ökade priser på energi och råvaror, stigande räntor, försvårande kreditivmöjligheter och försämrade möjligheter att sälja nyproduktion. Följderna av detta är att få nya byggnationer startats upp och att merparten av de planerade byggstarterna i Trelleborgs kommun under 2022 och 2023 har flyttats framåt i tiden. En försening av projekten medför ekonomiska följd effekter på så sätt att intäkter och kostnader förskjuts framåt i tiden. Det innebär att planerade intäkter från markförsäljningar samt att vissa kostnader senareläggs.

Revideringen av exploateringsbudgeten gjordes utifrån den information som fanns i början på året och blev beslutad av kommunfullmäktige den 24 april 2023 (KS 2023/59). Förutsättningarna efter första tertialen är oförändrade. Således prognostiseras inte någon avvikelse mot den reviderade budgeten för 2023.

Personalredovisning

Under årets första del har arbetsmiljön och kompetensförsörjningsfrågorna stått i fokus och ett arbete med att upprätta systemstöd i form av ett IT-verktyg är startat. Kommunens centrala HR-funktion har etablerat ett nära samarbete med socialnämnden och projektet ROA (Riskorienterat arbetssätt) vilket är en metod för att jobba förebyggande med sjukfrånvaron och fånga upp tidiga signaler på ohälsa.

Anställda

Nämnd	2023-04-30			2022-12-31		
	Årsarbetare totalt	Varav kvinnor	Varav män	Årsarbetare totalt	Varav kvinnor	Varav män
Kommunstyrelse	149	103	46	144	101	43
Socialnämnd	1 192	1 033	159	1 172	1 013	159
Bildningsnämnd	1 460	1 169	291	1 427	1 147	280
Kultur- och fritidsnämnd	114	60	54	106	57	49
Arbetsmarknadsnämnd	101	69	32	102	74	28
Samhällsbyggnadsnämnd	94	38	56	97	40	57
Teknisk servicenämnd	301	144	157	287	135	152
Totalt kommunen	3 411	2 616	795	3 335	2 567	768

Totalt har antal tillsvidareanställda inom kommunen ökat under första kvartalet 2023 vilket ligger i linje med de verksamhetsprioriteringar som beslutats inom varje nämnd, tillika beslut fattade i kommunfullmäktige. Antal heltidsarbetande har ökat under 2023 vilket kan påverka resultatet. En marginell ökning av andelen anställda kvinnor kan konstateras.

Sjukfrånvaro

Nämnd	2023-01-01 – 2023-04-30			2022-01-01 – 2022-12-31		
	Total sjukfrånvaro	Varav kvinnor	Varav män	Total sjukfrånvaro	Varav kvinnor	Varav män
Kommunstyrelse	4,40	5,70	1,60	3,9	5,4	1,1
Socialnämnd	8,85	9,28	6,39	9,4	9,7	7,4
Bildningsnämnd	6,77	7,39	4,25	7,6	8,1	5,4
Kultur- och fritidsnämnd	4,71	5,10	4,29	4,5	5,2	3,8
Arbetsmarknadsnämnd	6,04	8,20	1,11	2,3	2,8	1,2
Samhällsbyggnadsnämnd	3,49	4,75	2,73	4,2	6,3	3,0
Teknisk servicenämnd	3,97	4,83	3,19	4,6	6,4	3,0
Totalt kommunen	6,96	7,87	4,12	7,5	8,4	4,7
Andel av sjukfrånvaron som avser långtidsfrånvaro	2,83	3,48	0,80	3,0	3,6	1,4
Totalt kommunen; sjukfrånvaron i åldrarna 29 år eller yngre	6,85	8,09	4,60	6,7	8,0	4,3
Totalt kommunen; sjukfrånvaron i åldrarna 30–49 år	6,27	6,92	4,21	6,9	7,6	4,8
Totalt kommunen; sjukfrånvaron i åldrarna 50 år eller äldre	7,79	8,88	3,81	8,4	9,5	4,7

Den totala sjukfrånvaron har under årets första månader minskat jämfört föregående med helår. Den totala sjukfrånvaron ligger dock över kommunens övergripande mål om en sjukfrånvaro <5 procent. Andelen personer med långtidsjukfrånvaro som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer, visar på en marginell minskning. Skillnaderna mellan könen kvarstår, dock har kommunen en positiv trend med en minskad sjukfrånvaro bland såväl kvinnor som män.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet fortskrider med bland annat undersökning av bakomliggande orsaker till sjukfrånvaro, koppling till arbetsmiljön, arbetsbelastning och påverkan på arbetsprestation. Arbetsgivaren har beslutat om åtgärder för att reducera ytterligare ökning av sjukfrånvaron och för att främja en hälsosam arbetsplats. Projektet ROA är pågående inom socialnämnden och ska implementeras i hela kommunen.

Förväntad utveckling

Den svenska ekonomin bromsade in under 2022. Den höga inflationen och de stigande räntorna, globalt och i Sverige, slog mot investeringarna och urholkade köpkraften, vilket lett till svagare ekonomisk tillväxt. En svag produktionsökningstakt dämpar så småningom efterfrågan på arbetskraft. De kommande åren kommer därmed med stor sannolikhet innebära stora ekonomiska utmaningar.

I nuläget är rekryteringsbehovet fortsatt stort och rekryteringsläget ansträngt. Sysselsättningsgraden väntas vända nedåt under 2023, men en växande befolkning gör att antalet sysselsatta personer ändå beräknas öka. Konjunkturavmattningen kommer med tiden att synas på arbetsmarknaden, men sysselsättningen inom offentlig sektor antas inte vända nedåt såsom i näringslivet, vilket kan bli en motverkande kraft till konjunkturedgången. Trelleborgs kommuns nya kompetensförsörjningsstrategi beskriver de kommande årens kompetensbehov. Trelleborgs kommun behöver rekrytera kompetent personal och i synnerhet inom vissa yrkeskategorier där det råder brist på utbildad personal.

Efter åtta år av nollränta höjde Riksbanken styrräntan i maj 2022 till 0,25 procent. Sedan dess har styrräntan höjts sex gånger till 3,50 procent per den 30 april 2023. Trots den nominella uppväxlingen urholkas kommunsektorns köpkraft drastiskt. Under 2023 antas köpkraften att falla med nästan två procent.

Skatteunderlagets utveckling kan således inte förväntas räcka till för att finansiera en ökande kommunal verksamhetsvolym i samma utsträckning som under det senaste decenniet. Samtidigt är den demografiska utmaningen större idag; de som arbetar ska försörja allt fler yngre och äldre och inte minst de ökade behoven av omsorg och vård av äldre förutsätter allt större resurser. En viktig orsak till de snabbt stigande kommunala utgifterna är att de priser och löner som påverkar kommuners kostnader stiger snabbare. Detta är en följd av dels den allmänna prisuppgången under prognosperioden, dels en följd av det nya pensionsavtalet med högre premier.

Trelleborgs kommuns befolkningsmängd växer och har vuxit kontinuerligt under en lång period. I mars 2023 hade kommunen 46 722 invånare, 139 personer färre än den långsiktiga prognosen, dock är målet med 50 000 invånare till 2028 fortfarande fullt möjligt. I de pågående och planerade byggprojekten finns potential för fler bostäder än vad som krävs för att klara befolkningsmålet. För att få personer att flytta till Trelleborg krävs det fler bostäder men även att kommunen är attraktiv i ett bredare perspektiv. Det måste finnas förskolor, skolor, rekreationsmöjligheter och parker. Det måste också finnas möjligheter för privata verksamheter att starta och utvecklas. Det är en helhet av faktorer som skapar tillväxt.

